

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Sporen van de slavernijgeschiedenis in buitenlandse archieven

Negrón, R.; Allen, R.M.; Captain, E.; Rossum, M. van; Vyent, U.

Citation

Negrón, R. (2023). Sporen van de slavernijgeschiedenis in buitenlandse archieven. In R. M. Allen, E. Captain, M. van Rossum, & U. Vyent (Eds.), *Staat & slavernij* (pp. 248-249). Amsterdam: Athenaeum-Polak & Van Gennep. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3635710>

Version: Publisher's Version

License: [Licensed under Article 25fa Copyright Act/Law \(Amendment Taverne\)](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3635710>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Sporen van de slavernij- geschiedenis in buitenlandse archieven

In februari 1685 gebeurde er iets uitzonderlijks: de Nederlander Balthasar Coymans (1652-1686) sleepte het Spaanse *asiento de negros* binnen, hét contract om slaafgemaakte mensen te mogen introduceren in Spaans-Amerika. Coymans schakelde de WIC in om slaafgemaakte mensen te kopen en zond verschillende werknemers naar het Caribisch gebied en Latijns-Amerika om daar de uitvoering van het *asiento* waar te nemen.

Coymans is een van de vele Nederlanders die in de vroegmoderne tijd actief was in de koloniale gebieden van andere mogendheden, zoals Spanje, Frankrijk en Engeland. Die Nederlanders hebben over de gehele wereld hun sporen nagelaten in de vorm van archiefmateriaal. Over Coymans' betrokkenheid bij de Spaanse slavenhandel zijn bijvoorbeeld niet alleen documenten te vinden in archieven in Nederland, maar ook in Spanje, Engeland, Curaçao, Jamaica, Colombia, Cuba, Mexico, Panama en waarschijnlijk ook elders. Het materiaal bestaat uit onder meer briefcollecties, notariële akten, verslagen van rechtszaken, inquisitieonderzoeken, contracten en staatsdocumenten. Anderzijds is er in Nederlandse archieven ook veel informatie te vinden over andere rijken en hun koloniale geschiedenis, bijvoorbeeld over de achttiende-eeuwse smokkelhandel van Engelse kooplieden in Suriname of de aanwezigheid van buitenlandse handelaren op de Nederlandse Goudkust in West-Afrika.

In Nederlandse en buitenlandse archieven komen ook geregeld de perspectieven van inheemse en slaafgemaakte mensen naar voren. Zo vinden we in de archieven van Jakarta relaties tussen Europese en Indonesische mannen en vrouwen en zijn in het archief van Sevilla verhalen te vinden van slaafgemaakte mensen die vanuit Curaçao naar Venezuela vluchtten en daar hun vrijheid kregen.

Steeds meer historici kijken dan ook verder dan de archieven in eigen land, en gaan elders op zoek naar nieuwe informatie. Toch stuiten ze daarbij ook op

moeilijkheden. Archieven buiten Nederland zijn niet altijd toegankelijk en gebruiksvriendelijk. Daarnaast blijkt het digitaliseren van documenten vaak lastig te zijn. Het betekent dat je in het archief zelf op zoek moet en vondsten ouderwets moet transcriberen – voor de historicus een uitdagende maar ook tijdrovende en dure onderneming. Gelukkig zijn steeds meer archieven bezig met het digitaliseren en indexeren van hun collecties. Daardoor worden wereldwijd de archieven voor veel onderzoekers toegankelijker. Documenten die eeuwenlang verborgen bleven zien zodoende eindelijk weer het licht.

Ramona Negrón (1997) is promovendus aan Universiteit Leiden, waar ze onderzoek doet naar de zeventiende-eeuwse familie Coymans. Ze is werkzaam als datacurator bij Stadsarchief Amsterdam en redacteur bij *Holland Historisch Tijdschrift*. Ze is coauteur van *De grootste slavenhandelaren van Amsterdam. Over Jochem Matthijs en Coenraad Smitt* (2022).